

Vastaus valtuustoaloitteeseen, nuorisovaltuustolle suora aloiteoikeus

Kaupunginhallitus 05.05.2025
484/00.01.01.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot
hallintojohtaja Roope Lenkkeri, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Nea Hjelt on 24.2.2021 tehnyt valtuustoaloitteen, jossa hän esittää nuorisovaltuustolle annettavaa aloiteoikeutta valtuuston kokouksiin. Vilhelmiina Eskola on tehnyt vastaavan aloitteen 18.2.2025, johon Sosiaalidemokraattien, Ruotsalaisen kansanpuolueen, Vihreiden sekä Kokoomuksen ja Kristillisdemokraattien valtuustoryhmät ovat yhtyneet. Eskolan aloitteessa esitetään, että nuorisovaltuustolle annetaan suora aloiteoikeus valtuuston kokouksiin.

Hjelt toteaa olevan tärkeää, että nuorille annetaan mahdollisuus vaikuttaa heitä itseään koskeviin päätöksiin. Eskola perustelee aloitettaan usealla perusteella. Ensinnäkin hän toteaa Porvoon menettäneen sille vuonna 2022 Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaatin, koska nuorisovaltuustolla ei ole suoraa aloiteoikeutta kaupunginvaltuustoon. Eskola toteaa suoran aloiteoikeuden olevan merkki siitä, että nuorten mielipiteitä arvostetaan ja että ne otetaan huomioon päätöksenteossa. Nuorisovaltuustolla oleva oikeus tehdä kuntalaisaloitteita ei ole valtuustoaloitteisiin verrattava oikeus, mikä käy ilmi myös Suomen nuorisovaltuustojen liiton tutkimuksesta, jonka mukaan vain 7 % nuorisovaltuustoista käytti oikeuttaan tehdä kuntalaisaloitteita, kun peräti 58 % käytti oikeuttaan tehdä valtuustoaloite. Eskola viittaa myös lukuisiin muihin kaupunkeihin, joissa nuorisovaltuustolla on oikeus tehdä valtuustoaloitteita.

Nuva ry:n tekemän selvityksen mukaan Suomessa on jo 125 kunnassa käytössä suora aloiteoikeus nuorisovaltuustolle. Suoralla aloiteoikeudella tarkoitetaan oikeutta tehdä aloitteita vastaavalla tavalla kuin kunnassa on hallintosäännöllä säädetty valtuutettujen oikeudesta tehdä aloitteita. Erotuksena valtuutetuille säädetystä aloiteoikeudesta kunnissa yleensä on säädetty erikseen yleisestä, kunnan jäsenille kuuluvasta oikeudesta tehdä aloitteita. Kuntalaisten aloiteoikeudesta on säädetty kuntalain 24 §:ssä, ja se on keskeinen kuntalaisten tapa osallistua ja vaikuttaa kunnalliseen päätöksentekoon. Porvoossa nuorisovaltuustolle annettava suora aloiteoikeus tarkoittaisi oikeutta tehdä kunnan toimintaa tai hallintoa koskeva aloite, jonka käsittelee kaupunginhallitus. Lisäksi nuorisovaltuuston edustajalla olisi valtuuston kokouksessa mahdollisuus valtuustoaloitteen tekijän tavoin esitellä tekemäänsä aloitetta, ja valtuusto saisi tiedokseen kaupunginhallituksen päätöksen nuorisovaltuuston tekemään aloitteeseen, ja sillä olisi mahdollisuus käydä siitä keskustelu.

Porvoossa valtuutetut tekevät aloitteet erillisessä valtuustoaloitejärjestelmässä eikä valtuuston kokouksissa. Tästä syystä suoraa aloiteoikeutta ei ole käytännössä tarkoituksenmukaista antaa nuorisovaltuuston edustajalle kaupunginvaltuustossa, vaan nuorisovaltuustolle toimielimenä. Tämä

käytäntö on omaksuttu useassa kaupungissa ja se korostaa oikeuden kuulumista nuorisovaltuustolle toimielimenä. Tätä on myös tarkoitettu käsiteltävinä olevissa aloitteissa.

Kun otetaan huomioon aloitteissa esitetyt perustelut sekä Suomen kuntien myönteiset kokemukset nuorisovaltuustolle annetusta suorasta aloiteoikeudesta valtuuston kokouksiin, on Porvoon kaupungin hallintosääntöön perusteltua lisätä seuraava määräys 7 momentiksi kohtaan 101 § Aloitteet:

Nuorisovaltuuston tekemät aloitteet käsitellään samassa päätöksentekojärjestyksessä kuin valtuutettujen tekemät aloitteet.

Liitteet

Hjeltin valtuustoaloite

Eskolan valtuustoaloite

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan esityksen vastauksenaan Hjeltin ja Eskolan valtuustoaloitteisiin ja lähettää vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus esittää lisäksi kaupunginvaltuustolle, että hallintosääntöä muutetaan lisäämällä 101 § Aloitteet 7 momentti: Nuorisovaltuuston tekemät aloitteet käsitellään samassa päätöksentekojärjestyksessä kuin valtuutettujen tekemät aloitteet.